НАРОДНО СЪБРАНИЕ
Вх. № 51-554-04-250
Дата: 15 / 07 2025 г.

15.05

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ПЕТДЕСЕТ И ПЪРВО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

ЧРЕЗ
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
51-ОТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ
НАТАЛИЯ КИСЕЛОВА

ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
КОМИСИЯТА ПО ПРАВНИ ВЪПРОСИ
АННА АЛЕКСАНДРОВА

УВАЖАЕМА Г-ЖО ПРЕДСЕДАТЕЛ,

На основание чл. 79, ал.1 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание, правим следните мотивирани изменения и допълнения в Общия законопроект за изменения и допълнение на Административнопроцесуалния кодекс:

1. В § 1, т. 1 накрая се добавя изречение второ:
"Редът и начинът на обявяване на информацията се определя с наредбата по чл. 5а, ал. 1 от Закона за администрацията"

Мотиви: Общото задължение за указване на тази информация ще доведе до листове А4, залепени на някое гише или стена, на които ще бъде пренесена новоприетата разпоредба. С предложението се делегира на Наредбата за административното обслужване да уреди как точно ще се изпълнява задължението - в каква визуална форма, дали да има т.нар. QR код, в коя част на интернет страниците и т.н.

2. В §2, т. 1, думите "електронната преписка по издаването на акта" се заменят с думите "преписката по издаването на акта в електронен вид".

Мотиви: не е необходимо дефинирането на "електронна преписка" като отделно понятие. АПК борави с понятието "преписка", а електронната преписка е преписка в електронен вид. Тя по същество не се различава с нищо от обикновената преписка, с изключение на формата на съхраняване на документите.

3. В §2, т. 2, буква "а" се заличава, а в буква "б" се създава т. 5 и 6:
"5. електронен адрес на квалифицирана услуга за електронна препоръчана поща
6. електронен адрес за обмен на електронни документи по ред, определен в наредбата по чл. 12, ал. 4 от Закона за електронното управление"

Мотиви: Действащият текст на т. 2 предвижда връчване чрез изпращане по имейл на хипервръзка, с натискането на която може да бъде свален документът. Услугите за квалифицирана електронна препоръчана поща не работят по този начин и в този смисъл следва да бъдат отделени в отделна точка. При тях изпращането на съобщение за изтегляне е опционално и зависи от доставчика.
Предложението за нова т. 6 отчита хипотезите, при които два административни органа са страни по едно производство. Тогава те следва да могат да използват средата за електронен обмен на съобщения (СЕОС), която свързва деловодните им системи.

4. В §2, т. 4 се изменя така.
"4. Създават се ал. 11-13:
(11) Задължението по ал. 5 се смята за спазено в следните случаи:
1. административен орган участва в обмен на електронни документи по ред, определен в наредбата по чл. 12, ал. 4 от Закона за електронното управление;
2. лицата, осъществяващи публични функции, и организациите, предоставящи обществени услуги, организациите и адвокатите, участници в производствата имат профил в системата за сигурно електронно връчване по чл. 26, ал. 2 от Закона за електронното управление.
(12) При неизпълнение на задължението по ал. 5, при извършване на съобщения по реда на ал. 7-9, органът уведомява лицата за техните задължения за наличие на електронен адрес.
(13) Съобщенията се смятат за връчени на лицата по ал. 11, т. 2 в деня на получаването им в системата за сигурно електронно връчване, като в случай, че лицето няма регистриран профил, такъв се създава служебно. Когато лице по ал. 11, т. 2 регистрира профил в системата за сигурно електронно връчване, то получава достъп до всички връчени до момента съобщения в служебно създадения за него профил.

Мотиви: Целта на вносителя да създаде ред, по който да бъдат приканени задължените лица да посочат електронен адрес. Това, обаче, ще създаде затруднение и допълнителна ръчна работа на администрацията. Но по-важното е, че това ще става всеки път, при всяко заявление. Вместо това, с настоящите предложения се създава уредба, чрез която задължените лица еднократно извършват действие (регистрация в системата за сигурно електронно връчване), след което няма да има нужда по всяко производство да посочват електронен адрес, а ще бъде използван електронния адрес в ССЕВ. Съгласно чл. 26а, ал. 6 от ЗЕУ, в ССЕВ може да бъде посочена услуга за квалифицирана електронна препоръчана поща, на която да бъдат изпращани съобщенията. По отношение на административните органи - създава се презумпция за наличие на електорнен адрес при участие в СЕОС.
С предложената ал. 12 се предвижда лицата по ал. 5, които нямат електронен адрес, да бъдат информирани за техните задължения при съобщаване по общия ред (на хартиен носител).
Тъй като вносителят е избрал по-мек подход, а именно - приканване на задължените лица да спазват задължението си, с настоящите предложения този подход се запазва в ал. 12. Алтернативни подходи биха били 1) административна санкция за липса на електронен адрес и 2) презумптивно връчване чрез служебно регистриране на профил в ССЕВ, до който задълженото лице може да получи достъп с КЕП, ПИК или друго средство за идентификация. Такова служебно регистриране на профили се извършва в момента по отношение на електронните фишове по ЗДвП и може да бъде разширено и до

производствата по АПК. За да бъде включено като опция в доклада, с настоящите предложения се създава и ал. 13, която обективира втората хипотеза по предходното изречение.

5. В §3 думите "или не са длъжни да посочат такъв" се заличават, а думите "административният орган снема" се заменят с думите "се снема"

Мотиви: Формулировката на вносителя е проблемна, тъй като макар целта да е ясна, създава две алтернативни хипотези, при които съобщението се връчва на хартиен носител. Така на практика, при буквално тълкуване на разпоредбата, ако лице не е било длъжно да посочи адрес, но все пак е посочило, то на него също трябва да му бъде връчено съобщението на хартиен носител. По тази причина се предлага отпадане на алтернативната хипотеза, тъй като няма значение дали лицето не е предоставило адрес в нарушение на свое задължение или поради липса на такъв адрес. Втората промяна заяга адресата на нормата - необичайно е техническо действие като снемането на образ да се вмени на административния орган, поради което се предлага използването на страдателен залог.

6. §4 се изменя така:
"§4. В чл. 29 се правят следните изменения и допълнения:
1. В ал. 1, в изречение второ се изменя така: "Административните органи, органите на съдебната власт, омбудсманът, лицата, осъществяващи публични функции, и организациите, предоставящи обществени услуги, организациите и адвокатите, участници в производствата, подават искането си писмено като електронен документ."
2. Създават се ал. 7-9:
"(7) Подаването на искания за издаване на индивидуални административни актове по електронен път се извършва денонощно.
(8) Задълженията за административните органи по Закона за електронното управление по отношение на предоставянето на електронни административни услуги се прилагат и по отношение на други производства за издаване на индивидуални административни актове.
(9) Административните органи водят преписките по производствата за издаване на индивидуални административни актове в електронен вид."

7. §5 се заличава

8. §6 се заличава

9. §7 се заличава

Мотиви: Законът за електронното управление урежда всички аспекти на производствата по предоставяне на административни услуги по електронен път. Електронните административни услуги са част от производствата по издаване на индивидуални административни актове (макар вероятно да са мнозинството от тези производства). Създаването на паралелен, алтернативн ред в АПК спрямо този по ЗЕУ създава редица въпроси и проблеми - кои са приложимите разпоредби при разминаване, и ако това са тези по АПК, с настоящия законопроект не се ли отменя де факто ЗЕУ. По-правилният подход е

да се приложи реда по ЗЕУ спрямо всички производства за издаване на индивидуални административни актове, които не са електронни административни услуги. Именно такава е целта на новопредложената ал. 8 на чл. 29, която да замести всички задължения в новопредложения чл. 29а, който дублира (но не по идентичен начин) нормите от ЗЕУ, съответно:
1. Чл. 29, ал. 1 въвежда право, което вече е уредено в ЗЕДЕУУ - щом заявленията могат да се подават писмено, то това включва и в електронен вид - писмената форма се смята за спазена, когато е налице електронен документ.
2. Чл. 29а, ал. 2 въвежда задължение на конкретен кръг лица за подаване на искането в електронна форма. Систематично това задължение може да се въведе на мястото на настоящото второ изречение на чл. 29, ал. 1, където към момента е уредено задължение за писмена форма.
3. Задълженията по ал. 3, 4, 5 и 7 са налице в ЗЕУ, поради което общата препратка към ЗЕУ в новопредложената ал. 8 въвежда същите задължения по отношение на производства за издаване на индивидуални административни актове, които не са електронни административни услуги. Задължението по ал. 3 е уредено в чл. 8 и чл. 11 от ЗЕУ, но урежда изисквания за електронно подписване, които са дерогирани в някои хипотези в ЗЕУ; задължението по ал. 4 е по отношение не само на приемането на заявлението, но и за извършването на производството, което включва предоставяне на резултата и на междинна кореспонденция (напр. по отстраняване на нередности) - това също е уредено в чл. 8 и чл. 11 от ЗЕУ. Разпоредбата по ал. 5 на практика препраща към чл. 22 от ЗЕУ, а ал. 7 е аналогична на чл. 34 от ЗЕУ.

По отношение на въвеждането на понятието "електронна преписка" - това е ненужно, тъй като електронната преписка е просто преписка (използвана многократно в действащия АПК), водена в електронен вид. Макар от ЗЕУ и подзаконовите актове да може да бъде изведено общо задължение за водене на преписките в електронен вид, изрична норма за това може да бъде разписана - такава се предлага като нова ал. 9 вместо целия параграф 6. Чрез общата препратка в ал. 8 се осигурява приложимостта на ЗЕУ, което покрива всички предложени разпоредби на чл. 29б, както следва: изискването на ал. 3 е уредено по-прецизно в ал. 30 от ЗЕУ; изискванията по ал. 4 са изисквания за интегритета и наличността на документите, които освен, че са общи принципи на информационната сигурност, произтичащи и от Закона за киберсигурност, вече са разписани в наредбата по чл. 12, ал. 4 от ЗЕУ и по-конкретно чл. 34, ал. 6; изискването по ал. 5 всъщност е в колизия с чл. 34 от ЗЕУ по отношение на съхранението на носителя - ЗЕУ предвижда заявленията да бъдат връщани след снемане на техния електронен образ, а предложената ал. 5 предвижда съхраняване от административния орган. Предвид, че електронният образ е заверен от служител, съхраняването на оригиналните заявление е излишно и не следва да бъде подкрепяно.

По отношение на новия ред за връчване на документи - такъв е уреден както в чл. 26 от ЗЕУ, така и в чл. 18а от АПК. Неясно е защо следва да бъде създаден трета паралелна група разпоредби за връчване.

10. В § 12, т. 3 преди думите "електронен времеви печат" се добавя думата "квалифициран".

Мотиви: Обикновен електронен времеви печат не е достатъчен за удостоверяване на точно време с правно значение, поради което се предлага добавяне на думата "квалифициран".

11. Създава се § 25а:
"§ 25а. В чл. 114 се създава ал. 9:
"(9) Подателят на сигнала има право да получава актуална информация за напредъка по изясняването на случая"

Мотиви: Често при подаване на сигнали гражданите не получават обратна връзка за извършваните действия и за напредъка по сигнала. Това създава усещане за бездействие от страна на администрацията. В някои случаи, при изградени нарочни информационни системи за обработка на сигнали, се поддържа автоматично уведомяване при промяна на статус, но такова задължение следва да бъде уредено като обща норма.

12. § 26 се отменя

Мотиви: Предложената от вносителя норма води до множество практически проблеми, които не са отчетени. На първо място, общите и административните съдилища използват различни системи за случайно разпределение. Това означава и че липсва централизиран, актуален списък на съдиите, от които да се извърши случаен избор. Не става ясно и коя система ще бъде използвана и кой ще извършва разпределението. Макар чл. 360б, ал. 6 от ЗСВ да предвижда използване на единна система, на практика това не е така към момента. Равномерното случайно разпределение предполага и наличие на съпоставими и централизирани данни за натовареност, каквато не е налична в този момент - общите съдилища използват ЕИСС, а административните - ЕДИС. Не е ясно и дали има съпоставимост между натовареността, по начина по който тя се отчита от двете системи. С оглед на тези практически пречки, а и на концептуални проблеми, посочени в становището на Съюза на съдиите в България, предложените изменения в чл. 135, ал. 5 не следва да бъдат подкрепени.

13. § 31 се отменя

Мотиви: Нормата дублира чл. 360а от ЗСВ, но частично я дерогира в някои случаи. Това създава неконсистентност между различните процесуални закони, при положение, че общото задължение вече е налице в ЗСВ.

14. В § 34 се правят следните изменения:
1. Точка 1 се изменя така: "1. В т. 2 след думите "електронен адрес" се добавят думите "по чл. 38, ал. 2 от Гражданския процесуален кодекс"
2. Точка 2 се изменя така: "2. В т. 4 накрая се добавят думите "по чл. 38, ал. 2 от Гражданския процесуален кодекс"

Мотиви: Субсидиарното прилагане на ГПК дава основания да се предвиди идентичен ред с ГПК за електронния адрес в съдебното производство, за да не бъде пропусната някоя от

трите възможности: ССЕВ, ЕПЕП и квалифицирана услуга за електронна препоръчана поща.

15. В § 53 думите "системата за електронен обмен на съобщения" се заменят с думите "система за обмен на електронни документи по ред, определен в наредбата по чл. 12, ал. 4 от Закона за електронното управление"

Мотиви: Средата (а не системата) за електронен обмен на съобщения не е нормативно уредена на законово ниво и съответно не следва да бъде реферирана на законово ниво. СЕОС е уредена в наредбата по чл. 12, ал. 4 от ЗЕУ, поради което се предлага редакция с препратка към чл. 12, ал. 4.

16. Навсякъде думите "квалифицирана електронна препоръчана поща" се заменят с думите "квалифицирана услуга за електронна препоръчана поща"

Мотиви: терминологична корекция съгласно регламента

ВНОСИТЕЛИ:

НАДЕЖДА ЙОРДАНОВА

Nadejda Gueorguieva Iordanova

Digitally signed by Nadejda Gueorguieva Iordanova
Date: 2025.07.15 11:15:11 +03'00'

БОЖИДАР БОЖАНОВ

BOZHIDAR PLAMENOV BOZHANOV

Digitally signed by BOZHIDAR PLAMENOV BOZHANOV
Date: 2025.07.15 11:54:34 +03'00'